

**СПРАВА КОЗЛОВСЬКОЇ. ЛАБОРАТОРІЯ ДЕРЖАВНИХ ПІДРОБОК
[РОЗСЛІДУВАННЯ ГАЗЕТИ «DZIENNIK GAZETA PRAWNA»]**

- Варшава, 26.06.2019
- Збігнєв Парафіянович та Бартек Годуславський, Dziennik Gazeta Prawna

«Dziennik Gazeta Prawna» має в своєму розпорядженні повну версію звіту молдовської слідчої комісії у справі Фундації «Відкритий Діалог». З документа випливає, що в справі Фундації Польща, можливо, співпрацювала з підконтрольними олігархові Володимиру Плахотнюку спецслужбами Молдови. Справа набула розголосу два тижні тому – після того, як в Молдові до влади прийшла опозиція (яку підтримують Європейський Союз і США). Прем'єр-міністром стала Майя Санду, а віце-прем'єром Андрій Нестасе; обидва вони знайомі з Козловською та нарівні з нею були головними мішенями слідчої комісії.

Президент **Фундації «Відкритий Діалог»** має бельгійський вид на проживання. Вчора, згідно зі статтею 25 Конвенції про застосування Шенгенської угоди, її ім'я видалили з Шенгенської інформаційної системи (ШІС) – це означає, що вона може **безперешкодно пересуватися Шенгенською зоною**. Надані польськими спецслужбами засекречені докази того, що Козловська загрожує національній безпеці, недавно поставив під сумнів Воеводський адміністративний суд, про що написав портал Onet. Про хиткість цих даних ми писали в «DGP» ще у вересні минулого року, посилаючись на інформаторів, пов'язаних з Агентством внутрішньої безпеки. Тепер це підтвердив суд. Ми ознайомилися з квітневим вердиктом Воеводського адміністративного суду Варшави та його обґрунтуванням. «Dziennik Gazeta Prawna» має в своєму розпорядженні повну версію звіту молдовського парламенту – звіту, який мав на меті скомпрометувати Фундацію і фірму Бартоша Крамека «Silk Road Biuro Analiz i Informacji». Це сплав правди, напівправди та очевидної брехні. Ми також ознайомилися зі свідченнями осіб, які брали участь в роботі слідчої комісії, результатом якої є цей документ. У розмові з нами вони розповіли про закулісні обставини складання звіту і тиску з боку олігарха Володимира Плахотнюка (якого два тижні тому відсторонили від влади). Власне, саме проти нього виступала Фундація у своїй молдовській діяльності.

Те, що відбувається в Польщі та Бельгії разом з новинами з Молдови дозволяє припустити, що польська **державна боротьба з Фундацією наближається до поразки**. Немає жодних доказів зв'язку Козловської з російськими спецслужбами. До того ж в Молдові уряд очолила тісно співпрацююча з Фундацією Майя Санду, яка тепер отримала підтримку США та Європейського Союзу, а також визнання з боку Росії. Це можна вважати кардинальною зміною в східноєвропейській політиці, в якій тон задають Брюссель і Вашингтон. Адже саме зв'язки з нею та її оточенням повинні були стати ключовим доказом того, що Фундація причетна до підозрілих фінансових схем та відмивання грошей в рамках так званого «молдовського ландромату». Однак ні молдовський звіт, ні перевірка, проведена в Фундації Лодзьким митно-казначейським управлінням, нічого подібного не виявили (ми маємо в своєму розпорядженні документ, в якому містяться результати цієї перевірки). Що стосується пов'язаної з Фундацією фірми чоловіка Людмили Козловської – «Silk Road Biuro Analiz i Informacji», – її перевірка все ще триває).

Помста Плахотнюка

Авторами 34-сторінкового румунськомовного звіту слідчої комісії молдовського парламенту є шестеро депутатів. Половина з них представляє підконтрольну Плахотнюку **Демократичну партію**. Як стверджує один зі співрозмовників «DGP», за роботу над документом неофіційно відповідав кум Плахотнюка, заступник голови Демократичної партії **Андріан Канду**. *«Саме він, хоч і, не будучи членом слідчої комісії, редагував остаточну версію – це доводить інформація, що міститься в так званих метаданих вордовського файлу, в якому був збережений звіт до того, як його конвертували в pdf, – повідомив інформатор «DGP». – З них явно випливає, що документ редагував або повністю написав Канду і його люди», – додав він.*

Плахотнюк, який почав свою кар'єру **сутенером**, а згодом став накопичувати **еротичні відеозаписи**, що компрометують його політичних і ділових суперників, абсолютно панував в країні до середини червня цього року. Тиждень тому, відразу ж після бесіди з послом США, він втік з Кишинєва на машині через сепаратистську територію Придністров'я в Одесу, а звідти літаком до Стамбулу. Протягом декількох років Плахотнюк користувався підтримкою заходу, оскільки забезпечив угоду про асоціацію з Європейським Союзом і, принаймні, в своїх заявах, гарантував геополітичну орієнтацію на Захід і стримування російського впливу в Молдові, розташованій біля східного кордону ЄС та НАТО. Він втратив цю підтримку, коли виявилось, що для нього угода була не більше ніж алібі, що дозволяло йому безконтрольно – за зразком **Віктора Януковича** – розкрадати бюджет держави, в якій назрівав бунт.

Влітку минулого року, після того, як ім'я Козловської внесли в ШІС, Плахотнюк – прямо пославшись на заяву міністра-координатора спецслужб **Маріуша Камінського** – розпорядився заснувати слідчу комісію з метою викрити диверсійну діяльність Фондації. Об'єктом цього полювання була не лише виступаюча проти Плахотнюка Козловська, але перш за все прагнуча до влади прозахідна опозиція. *«Це була спроба делегалізувати ті групи, які могли представляти для нього загрозу», – сказала тоді в бесіді з «DGP» **Наталія Морарь**, молдовська журналістка і активістка, яка співпрацює з Майєю Санду і Козловською.* На думку Морарь, метою Плахотнюка була повна монополізація держави, створення такої системи влади, яка спиралася б на сім'ю і близьких знайомих; румунською це називається «*simetrie*», кумівство.

Молдовська слідча комісія, натхненна діями Польщі проти Фондації, приступила до роботи 5 жовтня 2018 року; на її чолі стояв чоловік, який користується довірою Демократичної партії і самого Плахотнюка – юрист **Ігор Время**. Його безпосереднім вищепоставленим начальником був вищезгаданий Канду. Головним джерелом інформації для комісії були три місцеві спецслужби, підконтрольні олігархові: Служба інформації і безпеки (СІБ), Міністерство внутрішніх справ і Служба по попередженню і боротьбі з відмиванням грошей (СПБОД). У документі читаємо, що у справі Фондації і опозиції свідчення давали, серед інших, голова СІБ Василь Ботнар, голова СПБОД Василь Шарко і держсекретар МЗС Дорін Пуріче. Звіт стверджує, що Фондацію фінансувало російське міністерство оборони, а переказ коштів здійснювався через офшорні зони. Однак перераховані вище твердження не підкріплені жодними доказами. Звіт також повідомляє, що головний донор Фондації – Петро **Козловський**, брат Людмили (це не таємниця, Фондація ніколи цього не приховувала; дана

інформація фігурувала, серед іншого, в звіті Марціна Рея – польської публікації, яка описує зв'язки Фундації) і його ділові партнери: Аркадій Агарков, керівник санкт-петербурзької компанії «Сталь» і Андрій Бровченко, теж проживає в Санкт-Петербурзі. Крім того, в звіті молдовської комісії йдеться, що сестра Людмили **Олена Мірошнікова** є співвласницею мережі фірм у Севастополі (ці дані теж фігурували в звіті Рея). Згідно комісії, Фундація отримувала гроші від названих вище осіб, а компанія «Silk Road» співпрацювала з низкою фірм, пов'язаних з Петром Козловським або тими, що належать йому («DGP» має в своєму розпорядженні повний список, про деякі з них – не зазначених у звіті Рея – молдовська сторона могла дізнатися від поляків, ніж, можливо, порушила фінансову таємницю в рамках слідства, яке все ще проводиться щодо «Silk Road»).

Усі вищевказані особи давно вже з'являються в повідомленнях польських ЗМІ в контексті зв'язків Козловського з кримським підприємством **«Маяк»**, який виробляє морське освітлення для російського флоту.

«Зв'язків із братом Людмили і того факту, що він був головним донором, ми ніколи не приховували. Інформація про «Маяк» теж не є таємницею. Але нам важко зрозуміти аргументи про його зв'язки з Росією, оскільки живе він у Флориді, з Криму виїхав на початку 2014 року, підтримував проукраїнську організацію, а з «Маяком» вже не має нічого спільного», – пояснює в розмові з «DGP» Бартош Крамек, глава фірми «Silk Road» і чоловік Людмили Козловської. З наших даних випливає, що в Криму залишилася частина родини Козловської. *«Деякі підтримали анексію півострова. Як то кажуть, стали ватниками. Однак це не має ніякого відношення до діяльності Людмили в Польщі»,* – заявляє наш інформатор. В Україні є частими випадки розколу в родині на підґрунті того, хто як ставиться до подій 2014 року, які відбувалися на Майдані і після нього. Такою є, наприклад, історія колишнього шахтаря з-під Луганська, а нині відомого київського журналіста і письменника Максима Бутченка. Частина його сім'ї підтримала сепаратистів з Луганської Народної Республіки. Сам він брав участь в «Революції гідності», боровся проти Віктора Януковича. Своїх родичів він називає терміном, який в українській столиці не схвалюють через відсутність зневажливого відтінку: «ополченці».

Офшорна мережа

У молдовському звіті багато говориться про засоби, які деякі фірми, зареєстровані в офшорних зонах (у нас є повний список цих компаній і місць їх реєстрації) нібито переводили на рахунки фірми Крамека «Silk Road Biuro Analiz i Informacji». За наявними даними, дві з них – Kariastra Project і Stoppard Consulting – дійсно в минулому співпрацювали з Петром Козловським. Однак у звіті **немає жодного доказу** того, що за допомогою цих компаній Козловський відмивав гроші або що вони безпосередньо переводили гроші на рахунок Фундації або «Silk Road». Бартош Крамек, якому ми пред'явили список зазначених у звіті компаній, заперечує будь-які зв'язки з ними.

Молдовський звіт також містить інформацію про те, що фірма «Silk Road» нібито перерахувала 2 тисячі доларів на рахунки молдовського підприємства, яке надає підтримку опозиційній групі «Платформа "Гідність і правда"» (Platforma Demnitate și Adevăr) на чолі з **Андрієм Нестасе** – новим віце-прем'єром у підтримуваному Заходом уряді Майї Санду. Раніше парламентарії зі слідчої комісії вели полювання на прозахідну опозицію, а тепер

хизуються перед владою тим, що виявили ці дані «в процесі слідства, проведеного молдовськими спеціальними службами спільно із зарубіжними партнерами». Не виключено, що мова йдеться про польське Агентство внутрішньої безпеки.

На наше запитання про те, чи надавала польська сторона інформацію про Крамека або Козловську молдовським інститутам (на той момент повністю підконтрольним олігарху Владу Плахотнюку) і про те, якою мірою Варшава співпрацювала з Кишиневом в справі Фондації і «Silk Road», відповів **Відділ аналізу і комунікацій Департаменту національної безпеки КППП** [Канцелярія прем'єр-міністра Польщі. – прим. перев.]. Під заявою не стояло імені та прізвища автора. «Повідомляємо вас, що Агентство внутрішньої безпеки проводить слідство щодо діяльності Фондації «Відкритий Діалог» і керованого Бартошем Крамеком товариства «Silk Road Biuro Analiz i Informacji». Справу порушила прокуратура на підставі повідомлення голови державної фінансової інспекції, яка проводила фінансову перевірку в ФОД. Повідомляємо також, що на даний момент служби виконують свої статутні завдання. Подобиці діяльності служб не доводяться до відома громадськості в зв'язку з законодавчими обмеженнями», – повідомлялося у відповіді.

Документ молдовського парламенту також цитує популярну в Польщі статтю з українського порталу «антикор», де Козловську (без будь-яких доказів) звинуватили в зв'язках з російськими спецслужбами. Щоб цей матеріал виглядав правдоподібно, члени парламенту згадують рекомендацію контррозвідників Агентства внутрішньої безпеки – рекомендацію, що дозволила внести Козловську в базу даних ШІС і яку згодом поставив під сумнів Воєводський адміністративний суд. Кількома реченнями нижче звіт містить неправдиву інформацію про те, що стосовно Козловської нібито було порушено справу в Україні. У вересні минулого року ми вже продемонстрували в «DGP», що гуляючий мережею відсканований документ у цій справі – підробка. Людина, чий підпис стоїть під документом – колишній заступник Генерального прокурора України **Віталій Касько** – в розмові з нашою газетою заявив, що не бачив цього документа і ніколи не підписав би його. Ми також запитали голову українського МЗС **Павла Клімкіна**, чи дійсно проводиться таке слідство. Він спростував цю інформацію. На питання «DGP» про те, як він ставиться до справи Козловської в Польщі, Клімкін відповів загадково: «А що, в Польщі є якась справа Козловської?».

Рекомендації олігарха

Головний висновок молдовського звіту наступний: Фондація втручалася у внутрішні справи Молдови (в Польщі подібні звинувачення на адресу Фондації висловлюють політики з партії «Право і справедливість») і фінансувала молдовську опозицію з незаконних джерел. Проявами цієї діяльності, згідно зі звітом, були анти-плахотнюковський лобізм в Європейському парламенті, підтримка В'ячеслава Платона, якого звинувачують у виведенні з молдовських банків 1.5 мільярдів доларів через т.зв. «ландромат» (у завтрашньому випуску «DGP» ми опублікуємо матеріал про механізм ландромату, про спробу пов'язати його з Фондацією і про самого Платона), запрошення на міжнародні конференції таких людей, як Санду і Нестасе, а також оплата їхнього перельоту до Брюсселя.

Фондація дійсно підтримувала опозицію і заявляла, що Платон – не підозрілий бізнесмен, який співпрацював з Плахотнюком, а жертва режиму Плахотнюка (у 2017 році в результаті політично мотивованого судового процесу Платона засудили до 18 років в'язниці). Для

молдовської влади лобізм з боку Фундації був болючим ударом, оскільки він призвів, між іншим, до того, що Європейська Комісія обмежила кошти, виділені ЄС для допомоги Молдові (20 мільйонів євро в рік). У Польщі на запрошення Фундації перебувала адвокат Платона Ана Урсакі, яку Плахотнюк звинуватив в керівництві організованого злочинного угруповання, що займається відбиранням житла. Крім того, їй пред'явили звинувачення в замовленні вбивства. Насправді олігарх так люто атакував співпрацюючу з опозицією Урсакі тому, що в зв'язку з роботою у справі Платона вона володіла різноманітною інформацією про бізнес Плахотнюка і ділилася цими відомостями з Брюсселем, Берліном і Варшавою. У 2017 році в розмові з «DGP» Урсакі стверджувала, що частина інформації про офшорні зони, де Плахотнюк ховає свої гроші, її клієнт передав офіцеру ФБР під час допиту в Києві, прямо перед депортацією в Кишинів (Платон, хоча і мав не тільки молдовський, а й український паспорт, влітку 2016 року був затриманий в Києві та переданий владі в Кишиневі. У 2016 році президентом України був на той момент близький друг, а в минулому діловий партнер Плахотнюка **Петро Порошенко**).

Низька якість журналістики

За нашими даними, молдовський звіт був переданий польській стороні. Як повідомляє один з наших інформаторів, питання про Фундацію, цілком ймовірно, підняли на зустрічі міністра **Яцека Чапутовіча** з його молдовським колегою **Тудором Ульяновским** під час засідання Ради Міністрів ОБСЄ в Мілані, в грудні 2018 року. Тобто тоді, коли Плахотнюк ще був при владі.

Приблизно в той самий час **Джордж Кент**, заступник помічника Держсекретаря США з питань Європи та Євразії, назвав молдовський звіт неправдоподібним. Він заявив, що цей документ являє собою форму тиску, «ініційованого олігархом Владом Плахотнюком». У створенні документа не брала участь тодішня молдовська опозиція, яка тепер прийшла до влади. Ще один наш співрозмовник стверджує, що до звіту можна було вписати все що завгодно, оскільки засідання слідчої комісії проходили за зачиненими дверима, а Плахотнюк завдяки своєму кумові Андріану Канду мав повний доступ до тексту.

Ми попросили Яцека Чапутовіча, голову МЗС, дати оцінку якості молдовського звіту, а також запитали його про те, **чи викреслить Польща Козловську з ШІС**, коли та отримає дозвіл на проживання в Бельгії. Ми так і не отримали відповіді до того, як цей випуск «DGP» надіслався до друку.

Окрім того, ми попросили Ігоря Врема – керівника молдавської слідчої комісії, котра склала звіт про Фундацію – прокоментувати ситуацію. Він теж не відповів на наші запитання.

Сама Козловська в бесіді з «DGP» повідомила, що вона вже давно вимагає опублікувати всю інформацію, на основі якої її назвали загрозою польської національної безпеки. *«Вони не погоджуються цього зробити, тому що в секретних документах нічого на мене немає. Що підтвердив в своєму вердикті Воєводський адміністративний суд, – сказала голова Фундації. – Запрацював такий специфічний механізм взаємного цитування та накручування. Спочатку Молдова послалася на заборону в'їзду і позицію Польщі [заяву Станіслава Жарина, озвучене влітку минулого року. – прим. ред.], згідно з яким я являю загрозу безпеці. Тим самим вона обґрунтувала необхідність створити парламентську*

слідчу комісію. А потім Польща скористалася даними молдовського звіту, який звинувачує нас. Обидві сторони піднесли свої висновки як очевидну істину. Проблема в тому, що жодне з цих двох держав не представило жодного доказу, який міг би скомпрометувати мене і Фундацію», – підсумувала вона.

Якщо ви хочете поділитися з нами інформацією, зв'яжіться з DGP захищеною електронною адресою: dziennik@tutanota.com

Джерело: Dziennik Gazeta Prawna

<https://wiadomosci.dziennik.pl/swiat/artykuly/600933,ludmyla-kozlowska-fundacja-otwarty-dialog-sledztwo.html>

Оригінальна назва: «Sprawa Kozłowskiej. Laboratorium państwowej tandety [ŚLEDZTWA DGP]»